

Vadovėlio **Literatūra 11 kl. 1 d.** turinio kokybė atitinka BENDROJO UGDYMO DALYKŲ VADOVĖLIŲ IR MOKYMO PRIEMONIŲ ATITIKTIES TEISĖS AKTAMS ĮVERTINIMO IR APRŪPINIMO JAIS TVARKOS APRAŠO II skyriuje nurodytus reikalavimus:

- Vadovėlio turinys atitinka dalyko bendrojoje programoje aprašytą mokymosi turinį.
- Vadovėlio tekstinė, vaizdinė medžiaga yra pritaikyta siekti dalyko bendrojoje programoje įvardytų tikslų ir uždavinių, ugdyti bendrojoje programoje apibrėžtas mokinių kompetencijas, atitinka mokymo(si) turinį ir pasiekimų lygių požymius.
- Vadovėlio struktūra atitinka didaktinius dalyko mokymo principus, pateikiamos įvairių tipų užduotys, turinys parengtas remiantis patikrintais ir patikimais šaltiniais, nėra fakto ar dalyko klaidų, klausimų ir užduočių formuluotės aiškios mokiniams, skatinančios taikyti įvairius mokymosi metodus.
- Vadovėlio turinyje nėra diskriminavimo ir diskriminavimo propagavimo lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu.
- Vadovėlyje vengiama neigiamas emocines reakcijas keliančių asociacijų, kategoriškų apibendrinimų, nėra neigiamų ar kitokių lyčių stereotipų, mergaitės ir berniukai, moterys ir vyrai vaizduojami nešališkai.
- Vadovėlyje pateikiami papildomi skaitmeniniai ištekliai, reikalingi vadovėlyje esančioms užduotims atlikti, yra laisvai prieinami ir nereikalauja papildomo užmokesčio už teisę jais naudotis.

Pasiūlymai vadovėlio *Literatūra 11 kl. 1 d.* turiniui tobulinti:

1 skyrius. *Epochos: ankstesnių klasių kurso kartojimas.* Apibūdinant Viduramžius (12 psl.), Renesansą (13 psl.), Baroką (14 psl.) pateiktą 4 klausimą siūlyčiau papildyti – ne tik prisiminti ir įvardyti anksčiau skaitytus šių epochų kūrinius, bet ir pagrįsti savo pasirinkimą. **3** apibendrinimo klausimą ***Kaip keičiasi žmogaus suvokimas ir vaizdavimas šiame skyriuje aptartose literatūros epochose?*** irgi siūlyčiau papildyti – mokiniai savo išvalgas galėtų pagrįsti aptardami skaitytų kūrinių veikėjus / užpildyti lentelę.

2 skyrius. *Šviečiamasis amžius.* Prie **19 psl.** pateiktos iliustracijos (Š. N. Košeno „Enciklopedijos“ frontispisas) reikėtų pateikti sąvokos *frontispisas* paaiškinimą – terminas mokiniams gali būti nežinomas. Nuorodoje jis pažymėtas žvaigždute, bet paaiškinimo nėra. Visur kitur išnašos žymimos skaičiais, tad reikėtų suvienodinti. **20 psl. *Tiriame*** 3 užduotyje mokiniams siūloma internetiniuose šaltiniuose paieškoti medžiagos apie Volterą ir parengti pristatymą – galbūt tikslinga būtų siūlyti pasirinkti ir kitas ryškias Apšvietos asmenybes – D. Didro, Ž. Ž. Ruso, Š. Monteskjė / atlikti tyrimą grupėmis ir pristatyti iškiliausias Apšvietos asmenybes.

3 skyrius. *Johanas Volfgangas Gėtė.* **34 psl. *Diskutuojame*** mokiniams siūloma perskaityti diskusiją „Populiariosios literatūros suvešėjimas“ žurnale „Metai“, išklaudyti radijo pokalbį su A. Tereškinu, bet nepateikiamos nuorodos. **38 psl.** 6 klausimas, **47 psl.** 8 klausimas – siūloma pažiūrėti E. Nekrošiaus spektaklio „Faustas“ ištraukas, bet nėra nuorodų į skaitmeninį šaltinį. **63 psl. *Apibendriname*** 6 klausime siūloma pažiūrėti animuotą vaizdo įrašą, pasakojantį Senojo Testamento personažo Jobo siužetą – trūksta nuorodos. ***Tiriame*** siūloma perskaityti D. Jonkaus straipsnį, išklaudyti L. Keraičio pamoką – reikia nurodyti šaltinius.

4 skyrius. *Kristijonas Donelaitis.* **68 psl.** siūloma pažiūrėti E. Nekrošiaus spektaklio epizodo įrašą – nurodytos minutės, bet nėra nuorodos į šaltinį. **69 psl. *Apibendriname*** siūloma palyginti

E. Nekrošiaus ir R. Kazlo spektaklius – reikia R. Kazlo spektaklio nuorodos. **95 psl.** *Apibendriname* 3 klausime po žodžio *pavyzdžiui* trūksta kablelio.

5 skyrius. Šviečiamasis amžius Lietuvoje. 102 psl. Tiriamie 4 kl. siūloma pažiūrėti A. Latėno kompoziciją „Svietiškos giesmės Lietuvai“ – trūksta nuorodos.

11 skyrius. Maironis. 20 psl. pateikiamos eilėraščio „Vakaras ant ežero Keturių Kantonų“ analizės užduotys. Siūlyčiau įtraukti tekstų lyginimo užduotį – pasiūlyti mokiniams palyginti šį eilėrašį su Gėtės eilėraščiu „Ant ežero“, rašytu taip pat Šveicarijoje, arba šį ir / ar „Rigi Kulm“ - su A. Mickevičiaus sonetu „Akermano stepės“.

12 skyrius. Realizmas. 5 psl. Palyginkite du panašios tematikos, bet skirtingoms meno kryptims priklausančius paveikslus (??? p.). Ž. F. Milė buvo ištikimas realizmo principams, Kanutas Ruseckas laikomas romantizmo dailininku. Aptarkite čia pateiktus jų kūrinius – tai jau užduotis, ji turėtų būti perkelta prie *Klausimai ir užduotys*, nes toliau pateikiami klausimai remiantis abiem paveikslams. Trūksta Milė paveikslo reprodukcijos.

23 psl. pateikiamos O. Balzako romano „Šagrenės oda“ apibendrinamosios užduotys. Galbūt tikslinga būtų pasiūlyti mokiniams pasižiūrėti romano ekranizaciją / ištrauką ir palyginti romaną ir jo interpretaciją kine.

12.5. Pristatant G. Floberą ir jo kūrybą galima mokiniams skirti tiriamąjį darbą – paieškoti medžiagos apie natūralizmą ir parengti pristatymą, pristatyti svarbiausius autorius / pasidomėti Gonkūrų premija, brolių Gonkūrų kūryba ar pan. **2 psl.** pateikiami realizmo ir impresionizmo bruožai, būdingi Flobero kūrybai. Siūlyčiau skirti mokiniams užduotį pagrįsti šiuos bruožus remiantis romanu „Ponia Bovari“ (galima pildyti lentelę). **3 psl.** (XXX skyriaus ištrauka) siūlyčiau papildyti 2 klausimą – mokiniai turėtų ne tik įvardyti, kokiai epochai priskitų atnešamus į vienuolyną romanus, bet ir pagrįsti savo nuomonę, pasvarstyti, kaip skaitoma literatūra veikia Emą.

13 skyrius. Lietuvių realizmas. 7 psl. 6 užduotis – siūlomo filmo „Žemaitė. Petras Kurmelis“ reikia nuorodos.

Reikia sutvarkyti skyrių numeraciją:

- Vadovėlio pradžioje esančiame turinyje nurodoma 13 skyrių, bet yra 14. 10 skyrius *Lietuva XIX amžiaus pabaigoje: istorinis kultūrinis kontekstas* į turinį neįtrauktas. Šiame skyriuje prie pateikiamos teorinės medžiagos reikėtų keletu užduočių ir klausimų.
- *Realizmas* turėtų būti **12** skyrius (dabar atsiradę du 11 skyriai). Poskyriai numeruojami 10.1., 10.2. ir t.t. – numeraciją reikia sutvarkyti.
- Dėl numeracijos netikslumų „dingo“ 12 skyrius – *Lietuvių realizmas* 13 skyrius.

Kai kurie vietovardžiai vadovėlyje kai kurie sukirčiuoti, kai kurie ne – reikėtų suvienodinti, t. y. sukirčiuoti visus.

Lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja ekspertė

Daiva Stukienė